

Nåde og sannhet

I prologen i Johannesevangeliet står det (1,16f):

Av hans (dvs. Jesu) nåde har vi alle fått,

Nåde over nåde.

For Loven ble gitt ved Moses,

Nåden og sannheten kom ved Jesus Kristus.

Sannheten

Ordet «sannhet» møter vi flere ganger i evangeliet. Selve ordet «nåde» leser vi ikke så mange ganger, men vi finner sannheten om nåden sterkt illustrert i flere av beretningene. De skal vi straks se på, men først ordene om sannhet:

8,31-32: *Jesus sa da til de jødene som var kommet til tro på ham: «Hvis dere blir i mitt ord, er dere virkelig mine disipler. Da skal dere kjenne sannheten, og sannheten skal gjøre dere fri.»*

Les ordet flere ganger og se sammenhengen mellom «å bli i Jesu ord», «være Jesu disipler», «kjenne sannheten» og «at sannheten gjør fri».

Jesus knytter sannheten til sine ord, sitt budskap.

14,6: I samtalen med disippelen Tomas sier Jesus: *«Jeg er veien, sannheten og livet. Ingen kommer til Far uten ved meg.»* Han sier ikke bare at han sier sannheten, men at han selv er sannheten. Og bare den sannheten, Jesus selv, er veien til Far.

14,15ff: Jesus kaller Den hellige ånd «*Sannhetens ånd*». Sammenhengen er viktig: *Dersom dere elsker meg, holder dere mine bud. Og jeg vil be min Far, og han skal gi dere en annen talsmann (gresk: parakléto), som skal være hos dere for alltid: Sannhetens ånd, som verden ikke kan ta imot ...* Den hellige ånd sier alltid nøyaktig det samme som Jesus. Han er Jesu og Fars representant.

Den første setningen «*Dersom dere elsker meg, holder dere mine bud,*» gjentas to ganger i dette avsnittet:

Den som kjenner mine bud og holder dem, han er det som elsker meg (vers 21). Og så føyer Jesus til: *Og den som elsker meg, skal min Far elske.*

Like etterpå gjentar Jesus: *Den som elsker meg, vil holde fast på mitt ord, og min Far skal elske ham, og vi skal komme og bo hos ham (vers 23).* Så kommer motsatsen (vers 24): *Den som ikke elsker meg, holder ikke fast på mine ord.* Altså: Det går ikke an å hevde at en elsker Jesus hvis en samtidig vil holde fast på noe i lære og liv som strider mot hans ord.

Kjærligheten til Jesus kjennetegnes av lydighet mot hans ord – ikke i en kald rettroenhet, men i et varmt hjerteforhold.

Hvordan kan vi vite at vi *har* sannhetens ord? Jesus svarer: *Talsmannen, Den hellige ånd, som min Far skal sende i mitt navn, skal lære dere alt det jeg har sagt dere* (vers 26).

Så til sist i evangeliet skriver Johannes (21,24): *Det er denne disippelen som vitner om alt dette og som har skrevet dette, og vi vet at hans vitnesbyrd er sant.*

Hvis ikke Johannesevangeliet fortalte sannheten, hvis ikke alle evangeliene fortalte sannheten, hvis ikke Det nye testamentet og hele Bibelen fortalte sannheten, så måtte vi forkaste dem, ja brenne dem. Johannes er klar over det, alle forfatterne og vitnene i Det nye testamentet er klar over det. Derfor: Hvis de kan bli tatt i løgn eller forfalskning, så faller hele Det nye testamentets budskap sammen. Men de er overbevist om at det de forteller om Jesus og alt de skriver, kan bestå enhver prøve. Det er Sannheten med stor S og to streker under.

Hva er konsekvensen for oss: Vi kan stole på Bibelen og Det nye testamentets budskap om Jesus! Den som stoler på det og gjør etter det, skal få oppleve Fars kjærlighet, Jesu nærvær og Den hellige ånds kraft i sitt liv.

Nåden

Vi finner ikke ordet nåde (gresk: *charis*) så mange ganger i Johannesevangeliet, men vi finner saken. Det er *nåde over nåde*, som det heter i prologen.

1,29ff: Døperen Johannes' vitnesbyrd er: *Se, Guds Lam, som bærer verdens synd.*

Det er Ham, Guds Lam som bærer bort verdens synd, vi møter i så mange beretninger. Vi møter ham når han sier til de første disiplene: *Kom og se!* og *Følg meg!* Han krever ikke noe av dem før de kan få være sammen med Ham, Guds hellige sønn.

Det er ham, verdens frelser, Nikodemus møter (kap. 3) og får høre at Gud elsker verden så høyt at hvis du tror på Jesus, så blir du frelst! Du kommer ikke for dommen, men har allerede evig liv.

Det er ham den samaritanske kvinnen fra Sykar møter ved brønnen (kap. 4). Jesus forteller henne på en nådefull måte sannheten om hennes miserable liv. Men han dømmer henne ikke. I stedet tilbyr han henne noe som kan fylle alle hennes lengsler.

Det er ham den syke ved Betesdadammen (kap. 5) møter. Han hadde vært syk i 38 år! I møtet med Jesus treffer Guds nåde ham. Han trenger ikke å gjøre noe for å bli frisk. Jesus sier: *«Stå opp, ta båren din og gå!» Straks ble mannen frisk.* For et nådeøyeblikk!

Jesus sier om denne hendelsen: *«Den som hører mitt ord og tror på ham som har sendt meg, har evig liv og kommer ikke for dommen, men er gått over fra døden til livet.»* (vers 24). For et nådens budskap!

En kvinne var grepet i ekteskapsbrudd, og de selvrettferdige religiøse lederne førte henne fram for Jesus for å oppnå to ting: Å få henne dømt av Jesus og for å sette Jesus i en klemme (kap.8). Men samtidig som sannheten om kvinnen er åpenbar, avslører Jesus også sannheten

om fariseerne og de skriftlærde: Det var ikke én av dem som var uten synd. Den skyldige kvinnen som fariseerne og de skriftlærde ville dømme, står tilbake alene med Jesus, og han sier: «Heller ikke jeg fordømmer deg!» Det er den første delen av nåden. Den andre delen av nåden er at Jesus sier: «Gå bort og synd ikke mer!» Den kjærligheten og nåden Jesu evangelium gir, tar bort lysten til å synde. Synd byr oss imot. Kjærligheten fra Jesus er så sterk at vi må elske Jesus tilbake – over alle ting!

En mann var født blind (kap. 9). Folk, det vil si de friske, snakket om ham: Var det han eller hans foreldre som var skyld i en slik skjebne? Da Jesus møtte den blinde, sa han om seg selv: «Jeg er verdens lys!», og så helbredet han den blinde så han kunne få se lyset. Han kunne se Jesus. Han fikk både åndelig og fysisk syn. Jesus krevde ingenting av den blinde, verken før eller etter helbredelsen. De religiøse lederne bestemte at den helbredete mannen skulle utstøtes av synagogen fordi han bekjente at Jesus var Messias, men Jesus inkluderte ham i Guds rike. Det er nåde!

Det var Maria, søsteren til Lasarus, som salvet Jesu føtter med den mest kostbare salven (kap. 12). Hun hadde opplevd Jesu nåde da han reiste den døde broren hennes opp fra de døde. Responsen på denne nådehandlingen kunne ikke bli noe annet enn det mest dyrebare hun eide. Jesus måtte få alt, for Maria hadde fått alt gratis fra ham.

Under påskemåltidet begynte Jesus å vaske disiplenes føtter (kap. 13). Den jobben tilhørte egentlig den laveste tjeneren eller trelen (gresk: *doulos*) i huset. Peter vet hvem Jesus er, nemlig Messias-kongen og Guds Sønn. Derfor er det ikke rart at han sier at det var han, Peter, som burde ha vasket Jesu føtter. Men Jesus forklarer hvorfor han vasker disiplenes føtter. Han vil tjene dem til det ytterste, helt til døden. Det er nåde!

Da Jesus blir forhørt, torturert av soldater og dømt til døden, er Peter en sviker som benekter at han er med i flokken som følger Jesus. Og det på tross av alt han har opplevd. Han er redd (kap. 18). Men etter oppstandelsen ønsker Jesus å møte Peter alene for å snakke med ham (kap. 21). Tre ganger hadde Peter fornektet Jesus, ja bannet på at han ikke kjente ham. Og tre ganger gir Jesus Peter muligheten til å si at han elsker Jesus. Jesus fordømmer ikke. Det er nåde.

Og til sist er det den disippelen Jesus elsket, som skriver ned hele Jesus-historien. Han var blitt forvandlet fra å være en «tordensønn» til å bli kjærlighetens apostel – i vandringen med Jesus. Det er nåde.